

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม
มหาวิทยาลัยมหิดล

ประชากร และการพัฒนา

50 ปี สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

POPULATION AND DEVELOPMENT NEWSLETTER ISSN : 0125-5754
Website: www.newsletter.ipsr.mahidol.ac.th

COVID-19 กับผลกระทบต่อผู้ย้ายถิ่น

สักรินทร์ นิยมศิลป์

Sakkarin.niy@mahidol.ac.th

ภายหลังการระบาดของโรค COVID-19 ตั้งแต่ช่วงปลายปี 2562 เป็นต้นมา ทำให้บรรดาประเทศต่างๆ ทั่วโลกระงับการเดินทางระหว่างประเทศ หรือออกมาตรการจำกัดการเดินทางข้ามพรมแดน เพื่อลดความเสี่ยงจากการระบาดของโรคดังกล่าวตั้งแต่ช่วงต้นปี 2563 เป็นต้นมา จนถึงเดือนมิถุนายน 2563 ซึ่งเป็นช่วงที่มีการระบาดไปทั่วโลก มีประเทศและดินแดนต่างๆ พากันปิดประเทศเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ถึงกว่า 200 ประเทศ/ดินแดน ทำให้นักท่องเที่ยวและผู้ย้ายถิ่นที่กำลังเดินทางข้ามแดน หรือเดินทางผ่านจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่ง ติดค้างอยู่ในดินแดนต่างๆ จำนวนมาก นอกจากนี้ การล็อกดาวน์ในหลายประเทศทำให้ธุรกิจต้องปิดกิจการลงจำนวนมากและยุติการจ้างงาน แต่แรงงานข้ามชาติที่ว่างงานจำนวนมากไม่สามารถเดินทางกลับประเทศต้นทางหรือภูมิลำเนาของตนได้ ทำให้ประสบความยากลำบาก และอยู่ในภาวะเสี่ยงจากโรคระบาด ประเทศไทยเองก็เช่นกันที่มีผู้ย้ายถิ่นหลายกลุ่มที่ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากการปิดประเทศอันเนื่องมาจากการระบาดของโรค COVID-19

ผลกระทบต่อนักท่องเที่ยว

เมื่อการปิดประเทศลากยาวออกไปนับตั้งแต่เดือนมีนาคม 2563 จนถึงปัจจุบัน สถานการณ์ดังกล่าวทำให้ผู้ย้ายถิ่นจำนวนมากในไทยมีปัญหาเรื่องเอกสารเดินทาง ตลอดจนใบอนุญาตทำงานและวีซ่าหมดอายุลง โดยนักท่องเที่ยวหลายรายกลายเป็นผู้อยู่เกินวีซ่า (visa overstayers) จนกลายเป็นผู้ย้ายถิ่นฐานที่ไม่ปกติ (irregular migrants) กลุ่มคนดังกล่าวต้องประสบปัญหาหลายประการจากมาตรการล็อกดาวน์และมาตรการระงับการเดินทางข้ามแดน จนนำไปสู่ปัญหาเรื่องการประกอบอาชีพ รายได้ สุขภาพและปัญหาครอบครัว เนื่องจากไม่สามารถกลับประเทศต้นทางของตนเองหรือเดินทางต่อไปยังจุดหมายอื่นได้ หรือหากทำได้ในบางกรณี ก็มีต้นทุนค่าใช้จ่ายที่สูงมาก เนื่องจากราคาตั๋วเครื่องบินที่แพงผิดปกติจากการระงับเที่ยวบินของสายการบินต่างๆ และอาจต้องเสียค่าใช้จ่ายในการกักตัวเมื่อเดินทางข้ามแดน นักท่องเที่ยวบางส่วนจึงตระกัลลำบากกลายเป็นคนเร่ร่อน ดังเช่นกลุ่มนักท่องเที่ยวรัสเซียที่ภูเก็ตซึ่งเงินหมดจนต้องไปพักที่เมรุของวัดไม้ขาว ไม่มีไฟฟ้า ไม่มีน้ำใช้ ต้องทานบะหมี่กึ่งสำเร็จรูปประทังชีวิต¹ แต่บางส่วนก็เลือกที่จะลักลอบข้ามพรมแดนเพื่อกลับไปยังภูมิลำเนาของตน โดยหลีกเลี่ยงการกักตัว ดังเช่นชาวไทยในมาเลเซียที่พยายามกลับเข้าประเทศไทยผ่านช่องทางธรรมชาติ เป็นต้น

ผลกระทบต่อแรงงานข้ามชาติ

เมื่อไทยประกาศจะล็อกดาวน์กรุงเทพฯ และปิดประเทศ ช่วงเดือนมีนาคม 2563 แรงงานข้ามชาติจำนวนมากหลายแสนคนได้เดินทางกลับประเทศของตน ประกอบด้วยแรงงานชาวลาวประมาณ 120,000 คน แรงงานพม่า 100,000 คน และแรงงานกัมพูชากว่า 90,000 คน² แต่หากรวมแรงงานที่ข้ามพรมแดนธรรมชาติโดยไม่ผ่านด่านชายแดน

ด้วยแล้ว น่าจะมากกว่านี้ไม่น้อย แต่ก็มีแรงงานข้ามชาติจำนวนมากที่ไม่สามารถเดินทางไปไหนได้ เนื่องจากมีการระงับการเดินทางข้ามจังหวัด

ทั้งนี้ ILO (องค์การแรงงานระหว่างประเทศ) ประเมินว่าจนถึงเดือนกรกฎาคม 2563 มีแรงงานข้ามชาติในไทยตกงานจำนวนกว่า 700,000 คน โดยส่วนใหญ่เป็นแรงงานในธุรกิจท่องเที่ยว ก่อสร้างและภาคบริการ แรงงานข้ามชาติจำนวนมากประสบปัญหาในเรื่องต่างๆ อาทิ ไม่ได้รับค่าจ้าง ถูกเลิกสัญญาจ้าง และการถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้าง³ ยิ่งถ้าเป็นแรงงานในภาคเศรษฐกิจที่ไม่เป็นทางการ เช่น แรงงานตามบ้าน แรงงานภาคเกษตรและแรงงานประมง ก็มักอยู่นอกระบบประกันสังคมและอยู่ในภาวะเสี่ยงทางด้านสุขภาพด้วย

ภาพผู้ย้ายถิ่นที่ถูกปิดกั้นมิให้เคลื่อนย้ายข้ามเมือง/พรมแดน

ที่มา: <https://www.newindianexpress.com/nation/2020/may/01/systemic-exclusion-to-blame-for-migrants-plight-2137731.html>

ผลกระทบต่อผู้ลี้ภัย

สำหรับกลุ่มผู้ลี้ภัยก็ได้รับผลกระทบจากมาตรการปิดประเทศของรัฐต่างๆ เนื่องจากไม่มีประเทศไหนอยากช่วยเหลือผู้ลี้ภัยที่อาจเป็นพาหะของโรค COVID-19 โดยหลายประเทศได้เพิ่มการลาดตระเวนเพื่อป้องกันการลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมาย เช่น มาเลเซียและไทย ได้กวดขันจับกุมผู้เข้าเมืองผิดกฎหมายและผลักดันผู้ลี้ภัยชาวโรฮิงญาให้ขึ้นฝั่ง เนื่องจากความกังวลต่อโรคระบาด ทำให้ผู้ลี้ภัยทางเรือต้องเดินทางเข้าไปยังน่านน้ำอินโดนีเซียและเผชิญชะตากรรมที่ไม่แน่นอนต่อไป แม้ว่ามาตรา 16 ของปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชนจะให้หลักประกันเรื่องสิทธิในการแสวงหาการพักพิง แต่กลุ่มประเทศอาเซียนเองกลับไม่มีการกำหนดนโยบายร่วมกันในเรื่องผู้แสวงหาการพักพิง โดยเฉพาะภายหลังสถานการณ์การระบาดของโรค COVID-19 ในทางกลับกัน การปิดประเทศ ทำให้ผู้ลี้ภัยที่ต้องการเดินทางออกนอกประเทศก็ทำได้ยาก เนื่องจากการจำกัดการเดินทางทั้งในประเทศและการเดินทางข้ามพรมแดน ทำให้จำนวนผู้ลี้ภัยลดลงด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะผู้ลี้ภัยทางเรือจากเมียนมาและบังกลาเทศ

ผลกระทบของ COVID-19 ต่อผู้ลี้ภัยยังมาในลักษณะทางอ้อมอีกด้วย โดยแรงงานข้ามชาติในไทยบางส่วนที่ถูกออกจากงานได้ไปปักหลักและจับหวัดชายแดน หรือแม้แต่เข้าสู่ค่ายพักพิงชั่วคราวชายแดนตะวันตกของไทย เนื่องจากเคออาศัยอยู่ที่นั่นมาก่อน ทำให้ทรัพยากรและความช่วยเหลือจากองค์กรระหว่างประเทศและองค์กรเอกชน (NGOs) ที่จัดสรรให้กับผู้แสวงหาการพักพิงจำนวนราวหนึ่งแสนคนไม่เพียงพอ โดยเฉพาะอาหารกับเวชภัณฑ์ซึ่งมีงบประมาณที่จะจัดสรรทรัพยากรดังกล่าวได้เพียงร้อยละ 40 ของความต้องการเท่านั้น⁴

มาตรการของรัฐบาลไทย

ทางการไทยได้พยายามแก้ไขปัญหาเรื่องการย้ายถิ่นในหลายลักษณะ สำหรับชาวไทยที่ตกค้างในต่างประเทศก็ได้จัดเครื่องบินพาณิชย์พิเศษเพื่อนำชาวไทยจากที่ต่างๆ กลับประเทศ วันละหลายร้อยคน จนถึงกลางเดือนกันยายน 2563 มีสถิติคนไทยเดินทางกลับประเทศจำนวนรวมสะสม 49,696 คน⁵ โดยผู้ที่เดินทางกลับประเทศต้องผ่านการคัดกรองโรคก่อนกลับและต้องเข้ากักตัวเป็นเวลา 14 วันด้วย

สำหรับชาวต่างชาติที่ตกค้างในไทย เช่น นักท่องเที่ยว ได้มีการผ่อนผันให้ขยายระยะเวลาพำนักในประเทศเป็นคราวๆ ไป โดยพิจารณาตามความจำเป็นของแต่ละราย โดยประเมินว่าภายหลังการประกาศปิดประเทศ มีนักท่องเที่ยวและชาวต่างชาติประเภทคนอยู่ชั่วคราวที่ติดค้างอยู่ในไทยจำนวนหลายแสนคน ล่าสุดทางการไทยกำหนดให้ชาวต่างชาติต้องมายื่นขอต่อวีซ่าเป็นระยะเวลาครั้งละไม่เกิน 60 วัน โดยต้องยื่นภายใน 31 ตุลาคม 2563 และจะมีผลตั้งแต่ 1 พฤศจิกายน 2563 เป็นต้นไป⁶

สำหรับกลุ่มแรงงานข้ามชาติ ทางการไทยได้ต่ออายุให้กับแรงงานข้ามชาติจากประเทศเพื่อนบ้านออกไปเช่นกัน เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานในประเทศ แต่สำหรับผู้ถือใบผ่านแดนทั้งหมด

อายุให้เดินทางกลับประเทศต้นทาง สำหรับแรงงานประมง ได้มีการลงทะเบียนรอบใหม่ 2 ช่วงคือช่วงเดือน พฤษภาคม-มิถุนายน 2563 และช่วงเดือน กรกฎาคม-กันยายน 2563⁷ ต่อมาในช่วงปลายเดือนกรกฎาคม 2563 ทางการไทยได้เห็นชอบให้มีการนำเข้าแรงงานข้ามชาติจากลาว เมียนมา และกัมพูชา 2 กลุ่ม ได้แก่ แรงงานข้ามชาติที่มีใบอนุญาตทำงานและมีวีซ่าทำงาน แต่ยังไม่ได้กลับเข้ามา และแรงงานข้ามชาติที่ยังไม่มีใบอนุญาตทำงานและวีซ่า ที่นายจ้างได้ยื่นหนังสือแสดงความต้องการ (demand letter) ไปที่ประเทศต้นทางแล้ว ให้เดินทางเข้าประเทศไทยได้ โดยต้องปฏิบัติตามมาตรการที่ศบค. กำหนด⁸

นอกจากนี้ ได้มีการผ่อนผันให้ชาวต่างชาติบางกลุ่มสามารถเดินทางเข้าประเทศได้ โดยต้องผ่านการกักตัว 14 วัน เช่น นักกีฬาต่างชาติ นักบินและลูกเรือบริษัทการบินไทย ผู้ที่ถือวีซ่าประเภทคนอยู่ชั่วคราวประเภทต่างๆ ผู้ขอวีซ่าท่องเที่ยวสำหรับกลุ่มพำนักระยะยาว (long stay) ผู้ถือบัตร APEC Card โดยจะเลือกประเทศที่เสี่ยงน้อย เป็นต้น⁹ และในเดือนตุลาคม 2563 ได้อนุมัติการออกวีซ่านักท่องเที่ยวประเภทพิเศษ หรือ Special Tourist VISA (STV) เพื่อเตรียมเปิดประเทศรับนักท่องเที่ยวให้มากขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไป ระหว่างที่รอการค้นพบวัคซีน ซึ่งจะทำให้นโยบายการเข้าเมืองของไทยกลับเข้าสู่ภาวะปกติในอนาคต ตามข้อเรียกร้องของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่กำลังประสบปัญหาวิกฤตครั้งยิ่งใหญ่จนต้องปิดกิจการไปเป็นจำนวนมาก

¹ ข่าวภูเก็ต 4 เม.ย. 2563

² ILO. 2020. COVID-19: Impact on Migrant Workers and Country Response in Thailand. Bangkok: ILO Office for Thailand, Cambodia and Lao PDR

³ Ibid

⁴ S. Nanthini. 2020. In Limbo in ASEAN: Pandemic and Irregular Migration. RSIS Commentary, No. 131-25 June 2020

⁵ สืบค้นจาก www.immigration.go.th วันที่ 15 มิ.ย. 2563

⁶ Ibid

⁷ ILO, op.cit.

⁸ สืบค้นจาก <https://www.tcijthai.com/news/2020/26/scoop/10722> วันที่ 15 พ.ย. 2563

⁹ ผู้จัดการออนไลน์ 28 ก.ย. 2563

ประชากรท่องเที่ยว

รีนา ต๊ะดี
reena.tad@mahidol.ac.th

เคปทาวน์ : ตามหา “Big Five” กับประสบการณ์ดำน้ำ 14 องศาเซลเซียส

หนึ่งในสิ่งที่ต้องทำเมื่อมาเยือนแอฟริกาใต้ คือ ออกตามหาสัตว์ใหญ่ “Big Five” ได้แก่ ช้าง แรด สิงโต เสือดาว และควายป่า ซึ่งต้องนั่งรถออกไป 2 ชั่วโมง 30 นาที ยังอุทยานเอกชน Inverdom Game Reserve ขนาดกว่า 10,000 เอเคอร์ ก่อนจะขึ้นรถจี๊ปไปตามหา “บิ๊ก ไฟว์” มีการชี้แจงกฎเพื่อความปลอดภัย เช่น ห้ามลงจากรถ ห้ามยื่นแขนขาออกจากตัวรถ และให้ปิดสัญญาณ GPS ที่อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อป้องกันไม่ให้อาชญากรรู้ตำแหน่งของสัตว์ในอุทยานและอาจจะมาล่าสัตว์ไปขายได้ สัตว์ป่ากระจายตัวอยู่ในอุทยานโดยไม่ได้ถูกขังกรง มีเพียงรั้วที่กั้นบริเวณกว้างขวางไว้สำหรับสัตว์ที่เป็นนักล่าอย่างเสือและสิงโตเท่านั้น เราใช้เวลา นั่งรถจี๊ป 2-3 ชั่วโมง ลัดเลาะไปตามทุ่งหญ้าและพุ่มไม้จนพบสัตว์ใหญ่เกือบทุกชนิด ยกเว้น แรด แต่ก็ได้พบฝูงม้าลายและยีราฟ ไกด์ของเราชี้เลน จึงมักตั้งใจขับรถไปลงบ่อโคลนพาให้โคลนกระเด็นมาเปื้อนประต้อเสื้อผ้าและหน้าต่างเต็มไปหมด

ฉันยังได้มีโอกาสดำน้ำที่แอฟริกาใต้ น้ำจะเย็นกว่าที่อื่นที่ฉันเคยไป ฉันใส่เสื้อชูชีพที่มีความหนากว่าปกติที่ฉันเคยใส่จนอ้วนไม่ได้ และยังมีเสื้อชูชีพแขนกุดทับอีกชั้นพร้อมหมวกคลุมศีรษะ เรานั่งเรือยาววนผ่านน้ำวนแบบเครื่องชักผ้า ทำฉันและเพื่อนร่วมดำน้ำอีก 2-3 คนเวียนหัวจนต้องอาเจียน เราต้องรีบใส่อุปกรณ์ดำน้ำกันอย่างลวกๆ เมื่อไดฟ์ลีด (dive leader) ให้สัญญาณทุกคนก็ลงน้ำ น้ำเย็นเยือก ฉันพยายามทำให้ตัวจม แต่นั่นเป็นเรื่องที่ยากมากเพราะเสื้อชูชีพหนาที่ฉันใส่อยู่มันทำให้ฉันลอย! ฉันคิดว่าศีรษะฉันพื้นผิวน่าจะไปได้สักฟุตหนึ่ง ฉันก็เริ่มมองอะไร

ไม่เห็น ฉันพยายามเคลียร์หน้ากาอย่างลวกๆเพราะจ่อแขนไม่ได้ แต่ก็ยังมองเห็นได้ไม่ชัด ฉันเริ่มรู้สึกกังวล จึงส่งสัญญาณบอกบัตต์ว่าฉันไม่โอเคและจะขึ้นจากน้ำ ไม่นานนักดำน้ำทั้งหมดก็ขึ้นจากน้ำมาเช่นกัน เพราะไดฟ์ลีดไม่สามารถนำทางได้เนื่องจากน้ำขุ่นมาก การดำน้ำครั้งนี้ไม่ประสบความสำเร็จเพราะสภาพอากาศไม่เป็นใจทำให้การมองเห็นได้น้ำแย่มาก ถึงอย่างนั้น การดำน้ำในน้ำเย็น 14 องศาเซลเซียสเป็นเวลา 2-3 นาทีที่ระดับความลึก 1 ฟุตของฉันทก็สนุกมาก

การผจญภัยที่เคปทาวน์จบลง รู้ตัวอีกทีฉันก็หลงรักที่นี่ซะแล้ว

ภาพลิงโคทูหนึ่งกำลังนอนซมอยู่ใต้ร่มไม้ โดยมีนักท่องเที่ยวกำลังมองดูอยู่

ที่มา: รีนา ต๊ะดี

หญิงแกร่งบนเวทีการเมืองระดับประเทศ

ผลการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาเป็นไปตามที่ประชาคมโลกคาดหวัง โจ ไบเดน (Joe Biden) อายุ 78 ปี ชนะการเลือกตั้งแบบลอยลำ แต่ที่สำคัญกว่านั้นคือ เขาเลือก กมลา แฮร์ริส (Kamala Harris) เป็นรองประธานาธิบดี นับเป็นครั้งแรกของอเมริกาที่มีผู้หญิงดำรงตำแหน่งระดับสูงเพื่อบริหารประเทศ มารูจักหญิงแกร่งว่ามีคุณสมบัติพิเศษอย่างไรที่ได้รับการยอมรับจากพรรคเดโมแครตกับภารกิจที่สำคัญครั้งนี้

กมลา แฮร์ริส เกิดที่รัฐแคลิฟอร์เนีย เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 1964 แม่ของกมล่าย้ายถิ่นจากอินเดีย ไปอยู่สหรัฐอเมริกา เมื่อปี 1958 จบการศึกษาระดับปริญญาโทด้านโภชนาการและต่อมไร้ท่อที่มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย และทำงานเป็นนักวิจัยด้านโรคมะเร็งเต้านม ที่ Lawrence Berkeley National Laboratory ส่วนพ่อเป็นผู้อพยพจากจาไมกา และเป็นอาจารย์ที่มหาวิทยาลัย Stanford เมื่อกมลาลำเร็จการศึกษาจาก Hastings College, Howard University สาขารัฐศาสตร์ ได้ทำงานด้านกฎหมายที่บ้านเกิด เส้นทางการเมืองของกมลานั้นไม่ธรรมดา ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาในนามพรรคเดโมแครต ในปี 2016 เป็นสตรีคนแรกที่พ่อแม่ไม่ใช่อเมริกันชน ที่ได้ดำรงตำแหน่งนี้ ต่อมาในช่วงปี 2011-2017 ได้รับการแต่งตั้งเป็นอัยการสูงสุดของรัฐ

ภาพกมลา แฮร์ริส ว่าที่รองประธานาธิบดีสหรัฐ

ที่มา: <https://edition.cnn.com/2020/11/07/politics/kamala-harris-speech/index.html>

ผลงานด้านความยุติธรรมของกมลาคือความพยายามที่จะแก้ไขการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน เช่น การกำหนดแรงงานขั้นต่ำ สิทธิสตรีว่าด้วยการอนามัยเจริญพันธุ์ กฎหมายการสมรสเพศเดียวกัน กฎหมายบุคคลเข้าเมืองและการแก้ไขข้อบังคับบางมาตราเพื่อความยุติธรรม เธอเขียนหนังสือร่วมกับ Joan O'C. Hamilton เรื่อง *Smart on Crime* ตีพิมพ์เมื่อปี 2009 กมลาต้องเผชิญกับการเรียกร้องจากประชาคมอย่างหนักที่ออกมาเคลื่อนไหวน้อยเกินไปในฐานะตำแหน่งอัยการสูงสุด สำหรับเหตุการณ์เจ้าหน้าที่ตำรวจกระทำการเกินกว่าเหตุขณะเข้าจับกุม George Floyd ชายผิวสี เมื่อเดือนพฤษภาคม 2020 ด้วยการใส่เข่ากดคอจนขาดใจตาย คำพูดสุดท้ายของเขาก่อนเสียชีวิตคือ “แม่ครับผมหายใจไม่ออก”

เวลา 4 ปี ข้างหน้า ในตำแหน่งรองประธานาธิบดีหญิงคนแรก กมลา แฮร์ริส จะมีบทพิสูจน์ความสามารถมากมายอย่างไรโดยเฉพาะในสถานการณ์ภายในประเทศที่มีความเห็นต่าง

ไม่ว่าจะเป็นความเหลื่อมล้ำ ชนต่างผิว สภาวะเศรษฐกิจจากเหตุการณ์โควิด-19 รวมทั้งการเมืองและเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่ขวักอำนาจกำลังเปลี่ยนทิศ โจ ไบเดน ว่าที่ประธานาธิบดีคนที่ 46 ปรารถนาเมื่อผลการเลือกตั้งชัดเจนได้ให้คำมั่นสัญญาว่าในฐานะประธานาธิบดี เขาจะไม่แบ่งแยก แต่จะทำให้สหรัฐเป็นหนึ่งในเดียว จะไม่มีรัฐแดงหรือรัฐน้ำเงิน แต่จะมีเพียงสหรัฐอเมริกาเท่านั้น ประชาคมโลกกำลังประเมินทิศทางของอเมริกาโดยเฉพาะนโยบายการค้าระหว่างประเทศ รวมทั้งนโยบายเพื่อสันติภาพโลกที่คูกุ่นอยู่ในประเทศต่างๆ ด้วยสาเหตุที่หลากหลายและซับซ้อน

ในระยะ 2-3 เดือน ที่ผ่านมานี้ ไม่ใช่แต่เฉพาะกมลา แฮร์ริส เท่านั้น ที่ได้รับชัยชนะจากการเลือกตั้งระดับประเทศ การเลือกตั้งนายกรัฐมนตรีของนิวซีแลนด์ก็น่าสนใจเช่นกัน จาร์ซินดาร์ อาร์เดอร์ (Jacinda Ardern) นายกรัฐมนตรีหญิงได้รับเลือกเป็นสมัยที่สอง โดยครั้งแรกในปี 2017 เมื่ออายุ 37 ปี อันนับเป็นผู้นำประเทศที่อายุน้อยที่สุดของโลก ผลงานในสมัยที่หนึ่งนั้นโดดเด่นจนได้รับการเลือกตั้งกลับมารอบที่สอง ก็เป็นการพิสูจน์ความสามารถของเธอชัดเจนแล้ว และยิ่งกว่านั้น การตัดสินใจเลือก Nanaia Mahuta ให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการต่างประเทศและการค้า เมื่อเดือนตุลาคม ที่ผ่านมา ก็เป็นครั้งแรกอีกเช่นกัน สำหรับนักการเมืองผู้หญิงเชื้อสายชนพื้นเมืองเผ่าเมารี ผู้ที่ทุกคนให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเสมอภาคสำหรับชนเผ่าเมารีที่มีจำนวนประชากรเพียงร้อยละ 15¹ ของประชากรทั้งประเทศ (ประมาณ 4.2 ล้านคน) เปรียบเทียบกับประชากรเชื้อสายยุโรป ที่มีถึงร้อยละ 74 (ส่วนประชากรเชื้อสายเอเชียมีร้อยละ 11)

ภาพ Nanaia Mahuta รัฐมนตรีว่าการต่างประเทศและการค้า ประเทศนิวซีแลนด์

ที่มา: <https://www.beehive.govt.nz/minister/biography/nanaia-mahuta>

Nanaia Mahuta ได้อยู่ในสนามการเมืองกว่า 20 ปี โดยทำหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคแรงงานตั้งแต่ปี 1996 และเคยเป็นรัฐมนตรีว่าการ Maori Development and Local Government อีกด้วย ภารกิจใหม่ที่ท้าทายในตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการต่างประเทศและการค้า คือการวางนโยบายด้านเศรษฐกิจให้กลับสู่สภาพเดิมให้เร็วที่สุดทั้งในและนอกประเทศ ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด-19 เพื่อแสดงจุดยืนที่เป็นภาพลักษณ์ของเธอ สุนทรพจน์อย่างเป็นทางการเมื่อเข้ารับตำแหน่งคือ จะทำหน้าที่ให้ดีที่สุดบนพื้นฐานความสามารถที่เป็นตัวตนของเธอ ไม่ใช่ทำตามที่ถูกคนคาดหวัง และจะคงความสำคัญเรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับชุมชนสำหรับชนดั้งเดิมเผ่าเมารีเช่นเดิม

¹ <https://www.nzherald.co.nz/nz/census-data-2013-facts-and-figures/GSU54LJNXLSD3PXDQI2DBFZY/> สืบค้นเมื่อ วันที่ 8 พฤศจิกายน 2563

มาวิ่งกันเถอะ

หลังจากที่สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ในประเทศไทยเริ่มคลี่คลาย มาตรการต่างๆ ที่ควบคุมการอยู่ในที่สาธารณะหรือชุมชนเริ่มผ่อนปรนลง เราก็เริ่มจะได้เห็นผู้คนออกมาใช้ชีวิตกันเป็นปกติมากขึ้น แต่ที่เพิ่มเติมคือหน้ากากอนามัยที่ทุกคนต้องสวมใส่เมื่อพบปะผู้คน และเจลแอลกอฮอล์ที่หลายคนพกติดตัวเพื่อล้างมือมาเชื้อโรคต่างๆ ซึ่งทั้งสองอุปกรณ์เสริม นอกจากจะช่วยลดความเสี่ยงจากการติดเชื้อโควิด-19 ได้แล้ว ยังช่วยลดโอกาสการติดเชื้อไวรัสตัวอื่นได้อีกด้วย ดังจะเห็นได้จากข้อมูลผู้ป่วยที่เป็นไข้หวัดใหญ่และโรคทางเดินหายใจลดลงอย่างมากในช่วงสถานการณ์โควิด-19 ที่ผ่านมา¹ นี่จึงถือว่าเป็นผลพลอยได้จากโควิด-19 ที่ทำให้เรามีพฤติกรรมการระมัดระวังตัวและดูแลสุขภาพสะอาดกันมากขึ้น

นอกจากพฤติกรรมดูแลสุขภาพที่ดีขึ้นแล้ว หลายคนก็เริ่มให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพในภาพรวมของตนเองมากขึ้น ทุกวันนี้ ในที่สาธารณะเราเริ่มเห็นคนที่ออกมาเดินวิ่ง หรือขี่จักรยาน กันหนาตามากยิ่งขึ้น แม้ว่าจริงๆ แล้วหลายคนเริ่มให้ความสำคัญกับการออกกำลังกายกันมากขึ้น ก่อนที่จะเกิดการแพร่ระบาดของโควิด-19 เสียอีก จากที่เราจะเห็นได้จากการจัดกิจกรรมวิ่งมาราธอนที่มีให้เห็นกันเกือบทุกสัปดาห์ และในหลายพื้นที่ทั่วประเทศไทย ซึ่งนับว่าเป็นปรากฏการณ์ที่ดีที่แสดงให้เห็นว่าคนไทยให้ความสำคัญกับการออกกำลังกายเพื่อดูแลสุขภาพกันมากขึ้น ทั้งนี้ การวิ่งจะช่วยให้ร่างกายแข็งแรงและช่วยป้องกันโรคต่างๆ ได้หลายชนิด

จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติเรื่องการเล่นกีฬาหรือออกกำลังกายของคนไทยทั่วประเทศใน พ.ศ. 2554 (ซึ่งเป็นปีล่าสุดที่ทำการสำรวจ ก่อนเปลี่ยนชื่อการสำรวจและข้อคำถามเป็นการสำรวจกิจกรรมทางกายใน พ.ศ. 2558)² พบว่าคนไทย (อายุตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป) เล่นกีฬาหรือออกกำลังกายประมาณ 15.1 ล้านคน และในจำนวนนี้ ร้อยละ 18.5 ออกกำลังกายด้วยการวิ่ง รองจากการเดิน (ร้อยละ 20)³ การวิ่งเป็นการออกกำลังกายที่ทำได้ไม่ยาก ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายมากนัก ไม่ต้องใช้อุปกรณ์ (มีเพียงรองเท้าวิ่งหนึ่งคู่ก็สามารถวิ่งได้แล้ว) และสามารถวิ่งที่ไหนก็ได้ ไม่จำเป็นต้องเข้าฟิตเนส จะวิ่งรอบหมู่บ้านมหาวิทยาลัย หรือในชุมชน ในสวนสาธารณะ สามารถทำได้หมด แม้ในช่วงสถานการณ์โควิด-19 ระบาด ก็มีการแนะนำการวิ่งที่บ้าน คือ ไม่ต้องใช้พื้นที่เยอะก็สามารถวิ่งได้ โดยไม่ต้องใช้ลู่วิ่ง (treadmill) ด้วย

การวิ่งจึงเป็นทางเลือกเบอร์ระดับต้นๆ ของคนรักสุขภาพ ซึ่งไม่เพียงแต่จะเป็นทางเลือกที่ไม่สร้างภาระเยอะให้กับคนวิ่งแล้ว การวิ่งยังเป็นการออกกำลังกายที่ให้คุณอนันต์อีกด้วย จากผลการศึกษาล่าสุดที่ทำการสำรวจและประมวลผลงานวิจัย 14 ชิ้น รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 232,149 คน ที่มีการติดตามผลอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาตั้งแต่ 5.5 – 35 ปี⁴ พบว่า การวิ่งช่วยลดความเสี่ยงต่อการเสียชีวิต (all-cause mortality) ได้ร้อยละ 27 ช่วยลดความเสี่ยงจากการเสียชีวิตด้วยโรคหลอดเลือดและหัวใจ (Cardiovascular disease) ร้อยละ 30 และช่วยลดความเสี่ยงจากการเสียชีวิตด้วยโรคมะเร็ง ร้อยละ 23 เมื่อเทียบกับการ

ไม่วิ่งเลย นอกจากนี้ ผลการศึกษาชิ้นนี้ยังระบุว่า การวิ่งเพียงแค่สัปดาห์ละหนึ่งครั้ง หรือเพียง 50 นาทีต่อสัปดาห์ โดยที่สปีดการวิ่งไม่ต้องสูงมาก (ไม่ควรเกิน 10 กิโลเมตรต่อชั่วโมง) ก็สามารถช่วยลดความเสี่ยงต่อการเสียชีวิตได้แล้ว⁴

อย่างนี้ต้องบอกว่าการวิ่งเป็นการออกกำลังกายที่คุ้มแสนคุ้ม มีแค่ใจและเวลา (แค่ 50 นาทีต่อสัปดาห์) ก็สามารถรักษาสุขภาพและลดความเสี่ยงได้มากมาย เราจึงไม่ควรรอช้า มาวิ่งกันเถอะคะ

ที่มา: www.nicetofit.com/วิ่งออกกำลังกาย/

¹ โพสต์ทูเดย์. (7 กันยายน 2563). ผลจากไทยป้องกันโควิดเข้มทำใช้หวัดใหญ่ – โรคทางเดินหายใจลดลงมาก. www.posttoday.com/social/general/632363.

² สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2559). การสำรวจกิจกรรมทางกายของประชากร พ.ศ. 2558. สำนักงานสถิติแห่งชาติ, กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, กรุงเทพมหานคร.

³ สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2555). การสำรวจพฤติกรรมการเล่นกีฬาหรือออกกำลังกายของประชากรและสุขภาพจิต พ.ศ. 2554. สำนักงานสถิติแห่งชาติ, กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, กรุงเทพมหานคร.

⁴ Pedisic, Z., Shrestha, N., Kovalchik, S., Stamatakis, E., Liangruenrom, N., Grgic, J., Titze, S., Biddle, S.J.H., Bauman, A.E., Oja, P. (2019). Is running associated with a lower risk of all-cause, cardiovascular and cancer mortality, and is the more the better? A systematic review and meta-analysis. British Journal of Sports Medicine, Epub ahead of print. doi: <https://dx.doi.org/10.1136/bjsports-2018-100493>

ขอแสดงความยินดี

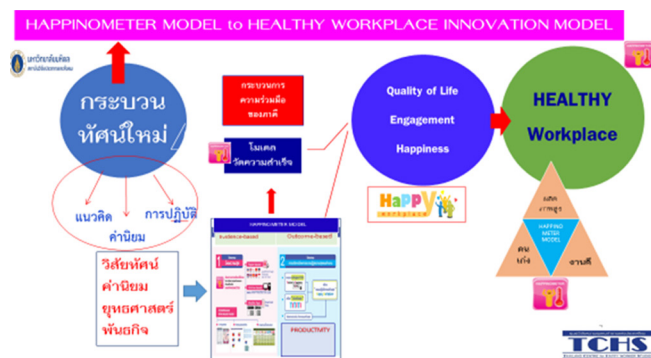
2 ต.ค. 63 รศ.ดร.อารี จำปากล้วย มอบช่อดอกไม้เพื่อแสดงความยินดีแก่ ศ.เกียรติคุณ ดร.ชื่นฤทัย กาญจนนะจิตรา ในโอกาสได้รับการแต่งตั้งจากสภามหาวิทยาลัยมหิดลให้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์เกียรติคุณ สาขาวิจัยประชากรและสังคม ตั้งแต่วันที่ 1 ต.ค. 62 และเข้ารับพระราชทานเกียรติบัตรศาสตราจารย์เกียรติคุณจากสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรมหาวิทยาลัยมหิดล ประจำปีการศึกษา 2562 ณ หอประชุมมหิดลสิทธาคาร ม.มหิดล

การสร้างเสริม คุณภาพชีวิต ความสุข และผลิตภาพคนวัยทำงาน กับนวัตกรรมการศึกษาวิจัยทางสังคมศาสตร์ที่ต้องไปให้ถึง

ศูนย์วิจัยความสุขคนทำงานแห่งประเทศไทย สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ร่วมกับ สำนักงานส่งเสริมสุขภาพภาคองค์กร สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) พัฒนารูปแบบ “คุณภาพชีวิตและความสุขคนทำงาน” และ “องค์กรแห่งความสุข” มาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 จนปัจจุบันได้รูปแบบ “HEALTHY WORKPLACE INNOVATION MODEL: รูปแบบนวัตกรรมสร้างเสริมสุขภาพองค์กร” ที่มุ่งเป้าสร้างเสริมคนวัยทำงานให้เป็น “คนเก่ง งานดี ผลิตภาพสูง” เป็นนวัตกรรมศึกษาวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์ในการสร้างเสริมสุขภาพองค์กรครอบคลุมคนทำงานในภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ เอกชน วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม และวิสาหกิจชุมชน สะท้อนความเป็นอยู่และความสุขด้วยกระบวนการขับเคลื่อนและตัวชี้วัดความสำเร็จครอบคลุมในทุกมิติและตรงเป้าหมายยิ่งขึ้น สามารถนำผลลัพธ์ความสำเร็จที่ได้เป็นความสุขมวลรวมควบคู่กับการเพิ่มผลิตภาพของคนวัยทำงาน

HEALTHY WORKPLACE INNOVATION MODEL เป็นรูปแบบการวิจัยพัฒนาที่ศึกษาและขับเคลื่อน “ความสุขคนทำงาน” “ความผูกพันองค์กร” “องค์กรแห่งความสุข” และ “ผลิตภาพ” ไปสู่ “องค์กรสุขภาพ” ด้วยกระบวนการมาตรฐานเชิงระบบ (System Approach) เริ่มจากการเปลี่ยนกระบวนทัศน์ (Paradigm Shift) ด้วยองค์ความรู้ วิธีคิดและวิธีปฏิบัติแบบใหม่ จนตกผลึกเป็นชุดแนวคิด ค่านิยม แผนปฏิบัติการ การติดตามประเมินผลและผลสำเร็จ และมีกระบวนการที่เป็นเครื่องมือสามารถวัดผลสำเร็จทั้งระดับผลผลิต ระดับผลลัพธ์และผลิตภาพ นำไปปฏิบัติได้จริงสามารถแสดงผลอย่างเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-based) และเชิงผลลัพธ์ (Outcome-based) ใช้ได้ครอบคลุมทั้งเชิงนโยบาย เชิงบริหารจัดการ และเชิงวิชาการ ผลสำเร็จตอบสนองต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลรวมถึงผลิตผลอย่างต่อเนื่อง สามารถจัดการความรู้และถอดบทเรียน นำไปเป็นต้นแบบและการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการสร้างเสริมสุขภาพองค์กรได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน (ดูแผนภาพ 1)

แผนภาพ 1: HEALTHY WORKPLACE INNOVATION MODEL รูปแบบนวัตกรรมสร้างเสริมสุขภาพองค์กร

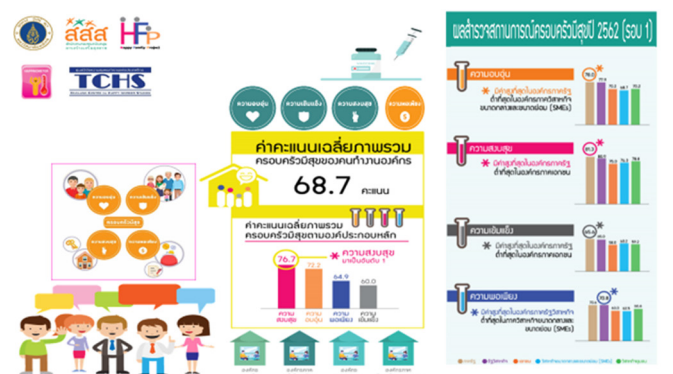
HEALTHY WORKPLACE INNOVATION MODEL มีองค์ประกอบสำคัญที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตและความสุขของคนทำงาน จำนวน 11 มิติ ได้แก่ Happy Body, Happy Relax, Happy Heart, Happy Soul, Happy Family, Happy Society, Happy Brain, Happy Money, Happy work-life, Engagement, และ Work-Life Balance และได้มีการตรวจสอบความเที่ยงตรง

และน่าเชื่อถือของเครื่องมือ มีสูตรการคำนวณค่าคะแนนเฉลี่ยของตัวชี้วัดอย่างเป็นมาตรฐาน สามารถนำไปเป็นเกณฑ์เพื่อใช้ในการเทียบเคียง ทั้งในภาพรวมระดับบุคคลและระดับองค์กรในประเทศไทย มีการเก็บข้อมูลระดับประเทศเป็นรายปี ระหว่างปี 2560 และ 2561 ร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ และเก็บข้อมูลระดับองค์กรในทุกภาคธุรกิจ (Sectors) กระจายไปทุกภูมิภาคทั่วประเทศ

ในปี 2560 สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ร่วมกับสำนักงานสนับสนุนสุขภาพเด็ก เยาวชน และครอบครัว ภายใต้โครงการ การสร้างเสริมครอบครัวอบอุ่นและมีสุขเพื่อคนทำงาน องค์กรในประเทศไทย มุ่งเป้าเพื่อสร้างเสริม “ครอบครัวมีสุขต้นแบบ” ของคนทำงานด้วย “โมเดลครอบครัวมีสุขต้นแบบ” ที่ต่อยอดจาก HEALTHY WORKPLACE INNOVATION MODEL โดยปรับเปลี่ยนรูปแบบเป็น กระบวนการสร้างเสริมภูมิคุ้มกัน “ครอบครัวมีสุข” ด้วย 4 วัคซีน ได้แก่ วัคซีนอบอุ่น วัคซีนเข้มแข็ง วัคซีนสงบสุข และ วัคซีนพอเพียง ในกลุ่มภาคีเครือข่ายที่เป็นองค์กรแห่งความสุข จำนวน 122 องค์กร ในปี 2562 เพื่อเป็น “ครอบครัวมีสุข” “คนทำงานมั่นคง” “องค์กรมั่นคง”

ผลการสำรวจ ครอบครัวมีสุขคนทำงานองค์กร พบ ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม เท่ากับ 68.7 เมื่อจำแนกตามวัคซีนทั้ง 4 ตัว พบว่า **วัคซีนสงบสุข** มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด (76.7) รองลงมาเป็น **วัคซีนอบอุ่น** (72.2) **วัคซีนพอเพียง** (64.9) และที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ **วัคซีนเข้มแข็ง** (60.0) (ดูแผนภาพ 2)

แผนภาพ 2: HAPPY FAMILY MODEL: การสำรวจ ครอบครัวมีสุขคนทำงานองค์กรปี 2562

ผลการศึกษาวิจัยทั้ง 2 โครงการดังกล่าว นำไปสู่ ประเด็นคำถามว่า กระบวนการศึกษาวิจัย ด้วย “โมเดลใหม่” ด้วย “นวัตกรรมการศึกษาวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์ด้วยรูปแบบใหม่” เดินมาถูกทางแล้วหรือไม่ อย่างไร จึงเป็นประเด็นที่ท้าทายและน่าติดตามต่อไป

ที่มา: ผลการสำรวจความสุขคนทำงานองค์กร ระดับประเทศ พ.ศ. 2561 (ไตรมาส 1 เดือน มกราคม-มีนาคม 2561) สำนักงานสถิติแห่งชาติ ร่วมกับ ศูนย์วิจัยความสุขคนทำงานแห่งประเทศไทย สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล; ศูนย์วิจัยความสุขคนทำงานแห่งประเทศไทย สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2562; รายงานผลเบื้องต้น โครงการ “การสร้างเสริมครอบครัวอบอุ่นและมีสุขเพื่อคนทำงานองค์กรในประเทศไทย, สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2562.

พิธีมงคลสมรสที่จัดในวัด

ปายวันอาทิตย์ที่ 8 พฤศจิกายน 2563

ผมเพิ่งกลับจากไปงานแต่งงานที่วัดราชบพิธสถิตมหา
เสมาราม (งานแต่งงานจัดที่วัดนะครีบ ผมไม่ได้เขียนผิด)
เจ้าบ่าวซึ่งเป็นเพื่อนร่วมงานรุ่นลูกขอให้ผมช่วยเป็นประธาน
ในพิธีแต่งงานครั้งนี้ หลังจากพิจารณาเงื่อนไขต่างๆ แล้ว ผมก็รับ
ที่จะแสดงบทบาทประธานในพิธีมงคลสมรสที่จะจัดขึ้นในวัด
ด้วยความเต็มใจ

เงื่อนไขสำคัญประการแรก คือในพระวิหารซึ่งเป็นสถานที่
จัดงานจะมีเก้าอี้ให้มาราวานั่ง สำหรับผมและผู้สูงอายุอีกจำนวน
ไม่น้อยที่มีปัญหาเรื่องการนั่งพับเพียบฟังพระสวด เดียวกันผมนั่ง
พับเพียบไม่ได้เลย แต่ให้นั่งขัดสมาธิก็พอจะทำได้ เงื่อนไขสำคัญ
ประการต่อมา คือบทบาทประธานมีเพียงไปนั่งเฉยๆ ไม่มีบทพูด
บทเจรจาใดๆ ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นบทบาทการเจรจาสู่ขอต่อรอง หรือ
การพรรณนาอวยพรคู่บ่าวสาว

เมื่อไม่มีที่นั่งพับเพียบและไม่มีบทเจรจา บทบาทประธาน
งานแต่งงานในวัดก็เล่นไม่ยาก

ผมเคยแต่ไปร่วมงานแต่งงานที่จัดขึ้นที่บ้าน ในโรงแรม หรือ
สถานที่ที่ให้บริการจัดงานแต่งงาน การจัดงานแต่งงานในโบสถ์
ก็เห็นมีแต่ของชาวคริสต์ ชาวมุสลิมมีที่ประกอบพิธีกันในสุเหร่า
อยู่บ้าง งานแต่งงานในวัดของคนไทยจึงเป็นประสบการณ์ใหม่
ของผม ผมจึงขอนำเรื่องนี้มาแบ่งปันเล่าให้ผู้อ่าน “ประชากร
และการพัฒนา” ได้เห็นภาพ

*ได้รับอนุญาตพิมพ์รูปจากบุคคลในภาพแล้ว

พิธีหมั้นในพระวิหาร

พวกเราชาวสถาบันวิจัยประชากรและสังคม ออกเดินทางไป
วัดพร้อมกันตั้งแต่เช้า

วัดราชบพิธสถิตมหาเสมารามเป็นพระอารามหลวงชั้นเอก
ชนิดราชวรวิหาร พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรด
เกล้าฯ ให้สร้างขึ้นเป็นวัดประจำรัชกาลเมื่อ พ.ศ. 2412

วัดราชบพิธฯ เป็นวัดที่มีสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ
(อัมพร อมฺพโร) สมเด็จพระสังฆราชฯ องค์ปัจจุบันเป็นเจ้าอาวาส

เมื่อก้าวข้ามธรณีประตูกำแพงเข้าไปในบริเวณพระอารามหลวง
แห่งนี้ พวกเราทุกคนต่างอุทานเป็นเสียงเดียวกันว่าวัดนี้
ช่างงดงามเหลือเกิน ทั้งพระอุโบสถ วิหาร และเจดีย์ ล้วน
สวยงามวิจิตรตระการตา ผมตื่นตาตื่นใจที่ได้เห็นความอลังการ
ของโบสถ์ วิหาร กำแพงแก้ว และเจดีย์ในวัดนี้เป็นอย่างยิ่ง

พิธีหมั้นทำกันในพระวิหาร มีญาติและแขกของฝ่ายเจ้าบ่าว
เจ้าสาวนั่งเป็นสักขีพยาน

ตรงหน้าพระประธาน พ่อแม่ของเจ้าสาวนั่งข้างซ้าย แม่และ
ป้าของเจ้าบ่าวนั่งอยู่ข้างขวา ผมในฐานะประธานนั่งอยู่ตรงกลาง
เจ้าบ่าวเจ้าสาวนั่งคุกเข่ากับพื้นข้างหน้าของผู้ใหญ่ เจ้าบ่าวเจ้าสาว
กราบพ่อแม่ของทั้งสองฝ่าย แล้วทำพิธีสวมแหวนให้แก่กัน

ขั้นตอนนี้ ทั้งเจ้าบ่าวและเจ้าสาวต้องมีบทบาทมากเล็กน้อย
คนสำคัญอีกกลุ่มหนึ่งคือช่างภาพ (ตากล้อง) ซึ่งคงวางแผน
ไว้ล่วงหน้าแล้วว่าต้องเก็บทั้งภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวของ
เหตุการณ์นี้ให้ละเอียดครบถ้วนที่สุด (สมัยนี้ การถ่ายรูปและ
ภาพยนตร์ไม่ต้องใช้ฟิล์ม จึงไม่ต้องห่วงเรื่องค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ
ฟิล์ม) ภาพการสวมแหวน ทั้งภาพเจ้าบ่าวสวมแหวนเพชรให้
เจ้าสาว และภาพเจ้าสาวสวมแหวนให้เจ้าบ่าว ย่อมเป็นภาพ
หลักฐานสำคัญที่จะเป็นสัญลักษณ์ว่าทั้งสองได้เข้าสู่ขั้นตอนแรก
ของงานสมรสแล้ว

ช่างภาพทำหน้าที่กำกับท่าทางของเจ้าบ่าวเจ้าสาวเพื่อให้ได้
ภาพที่สวยงาม เช่น บอกให้เจ้าสาววางมือและขยับนิ้วเพื่อให้
แหวนเพชรที่เจ้าบ่าวสวมให้กระทบกับแสงเป็นประกายแวววับ

ขั้นตอนของพิธีหมั้นใช้เวลาไม่นาน (ไม่น่าจะเกิน 20 นาที)

พิธีหมั้นเสร็จ ก็ต่อยด้วยพิธีสงฆ์

เวลาประมาณ 10.00 น. พระสงฆ์ 9 รูปได้เข้านั่งประจำอาสน์
นับเป็นวาสนาอย่างยิ่งของคู่บ่าวสาวที่สมเด็จพระมหาธีรวงศ์
(ลูชิน มงคลเถลง) ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดราชบพิธฯ เมตตามาเป็น
ประธานฝ่ายสงฆ์ในพิธีมงคลสมรสครั้งนี้

ในขั้นตอนนี้ คู่บ่าวสาวต้องทำหน้าที่เป็นตัวแสดงหลัก

คู่บ่าวสาวจัดรูปเทียนบูชาพระพุทธรูป กราบพระพุทธรูป และกราบพระสงฆ์

ฆราวาสทุกคนที่นั่งเป็นสักขีพยานในพระวิหารกล่าวบูชาพระรัตนตรัย และอาราธนาศีลพร้อมกัน

สมเด็จพระมหาธีรวงศ์ให้ศีล จากนั้นพระสงฆ์ทั้ง 9 รูปสวดมนต์ให้พร ระหว่างที่พระสงฆ์สวดมนต์อยู่นั้น สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ทรงสวดมนต์ให้ทั้งสอง แล้วยกขันน้ำพระพุทธมนต์ให้พระสงฆ์ลำดับถัดไปเพื่อพรหมให้คู่บ่าวสาว คู่บ่าวสาวได้รับน้ำพระพุทธมนต์ที่ประพรมโดยพระสงฆ์ครบทั้ง 9 รูป

ผมมองดูพระสงฆ์ทั้ง 9 รูป พรมน้ำพระพุทธมนต์ให้คู่บ่าวสาว ในขณะที่ท่านสวดมนต์ด้วยความอึดอัดใจ น้ำพระพุทธมนต์ย่อมเป็นมงคลอย่างยิ่ง พิธีกรรมในขั้นตอนนี้ไม่ยืดเยื้อ (คู่บ่าวสาวไม่ต้องนั่งเมื่อยรอรับน้ำสังข์ที่แขกจำนวนมากเรียงลำดับทยอยเข้ามารดน้ำอวยพร) คู่บ่าวสาวเคลื่อนไหวตัวเคียงคู่กันน้อมรับน้ำพระพุทธมนต์จากพระสงฆ์คู่บ่าวสาว (ไม่ต้องมีเพื่อนเจ้าบ่าว เพื่อนเจ้าสาวอีกอย่างน้อย 4 คนคอยยืนเป็นเพื่อนให้กำลังใจอยู่ข้างหลัง)

ขั้นตอนที่พระสงฆ์สวดให้พรนี้ใช้เวลาไม่นาน เมื่อท่านสวดเสร็จ คู่บ่าวสาวถวายปันโตอาหาร และปัจจัยไทยทานแด่พระสงฆ์ทุกรูป พระสงฆ์สวดยะथाให้คู่บ่าวสาวกรวดน้ำ จากนั้นท่านให้พร และยะถาสัพพี เป็นอันเสร็จพิธี

เจ้าภาพเลี้ยงอาหารกลางวันญาติมิตร และแขกที่มาร่วมงานภายในบริเวณวัดอันร่มรื่น

สรุปงานมงคลสมรสที่จัดในวัด

ผมขอสารภาพว่าขอบงานมงคลสมรสที่เรียบง่ายอย่างนี้ งานไม่ยืดเยื้อและใช้เวลาในการประกอบพิธีกรรมรวมแล้วไม่เกิน 2 ชั่วโมง

พวกเราที่ไปร่วมงานหลายคนพูดกันว่างานนี้เรียกว่าเป็นงาน “มงคลสมรส” ได้อย่างเต็มปาก พระสงฆ์ 9 รูปประพรมน้ำพระพุทธมนต์แทนแขกเหรื่อจำนวนนับร้อย พระสงฆ์สวดอวยพรให้โดยไม่ต้องมีใครขึ้นไปกล่าวสั่งสอนศีลปะการครองรักครองเรือน และนำดื่มอวยพรให้คู่บ่าวสาว

ไม่น่าเชื่อว่าเมื่อเหลียวมองรอบตัวแล้ว ผู้ที่มาร่วมงานมงคลสมรสในวันนี้ ผม “อาจ” เป็นผู้ที่อายุน้อยที่สุด ผมได้เขียนอวยพรให้คู่บ่าวสาวมีความสุขในชีวิตสมรสตลอดไป (เชื่อว่าคงเป็นเวลานานอีกไม่ต่ำกว่า 50 ปี ที่เขาจะอยู่ด้วยกัน) ผมไม่ได้ถามว่าเขาทั้งสองวางแผนจะมีลูกสักกี่คน (เชื่อว่าคนรุ่นใหม่อย่างเขาทั้งสอง คงมีลูกเป็นจำนวนไม่มากนัก)

แต่ผมมั่นใจว่าคนรุ่นใหม่อย่างคู่บ่าวสาวที่ประกอบพิธีมงคลสมรสในวัดเมื่อเช้านี้ ทั้งสองรู้อย่างจะครองชีวิตอยู่ด้วยกันไปอีกยาวนาน เขาคงรู้อย่างจะต้องเตรียมตัวอย่างไรตั้งแต่วันนี้ ทั้งเรื่องการดูแลสุขภาพกายเพื่อเป็นผู้สูงอายุที่มีพลัง และการมีธรรมา

เก็บออมเพื่อเป็นหลักประกันว่าจะมีเงินเพียงพอที่จะใช้จ่ายยามชรา

ผมยังเชื่ออีกว่า ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องเครื่องมือ อุปกรณ์ ทุนยนต์ การติดต่อสื่อสาร อินเทอร์เน็ต การคมนาคม ฯลฯ เมื่อประกอบกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ จะทำให้ผู้สูงอายุไทยในอนาคตดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมสูงวัยได้อย่างมีความสุข

เสียงสะท้อนจากผู้่าน

จิรวรรณ หงษ์ทอง
jeerawan.hot@mahidol.ac.th

กระผม พันเอก (พิเศษ) นกุล ถนัดทาง อายุ 70 ปี ได้ทราบข่าวจากจดหมายข่าวประชากรและการพัฒนา จะยุติการตีพิมพ์ และเปลี่ยนเป็นระบบ Online รู้สึกใจหาย เพราะเราเป็นคนรุ่นโบราณมีความวิตกกังวลว่าจะสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้หรือ ข้าพเจ้าเป็นสมาชิกพันธุ์แท้จดหมายข่าวประชากรและการพัฒนามายาวนานเกือบสี่ทศวรรษ มีความคุ้นชินจดหมายข่าวแบบเดิมๆ บางท่านอาจสงสัยว่าจะมีหรือคนที่เขียนหรือเป็นคนเขียนหรือจุลสารได้นานถึงสี่สิบกว่าปีเขี้ยวหรือมันมีอะไรดีๆ ที่น่าติดตามอ่านขนาดนั้นหรือ ขอบอกเลยว่าข้าพเจ้านี้ใจจดหมายข่าวประชากรและการพัฒนามีประโยชน์นานาสาระ ชวนให้ติดตาม มีงานวิจัยเกี่ยวกับประชากรจากผู้เชี่ยวชาญต่างๆ มากมาย และสามารถนำผลงานวิจัยเหล่านี้ไปเผยแพร่พัฒนาต่อยอดให้บุคคลทั่วไปได้มีโอกาสรับรู้ข่าวสารทันโลกทันเหตุการณ์เกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของประชากรโลกและความก้าวหน้าทางวิชาการต่างๆ สำหรับข้าพเจ้าเอง นอกจากจะได้รับรู้ความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของประชากรโลก จากอดีตจนถึงปัจจุบันจากงานวิจัยของผู้เชี่ยวชาญสาขาต่างๆ แล้ว ยังได้คัดลอกบทความที่น่าสนใจและคิดว่าเป็นประโยชน์จากจดหมายข่าวฉบับนี้ ไปเขียนลงในหนังสือของชมรมข้าราชการบำนาญที่ข้าพเจ้าเป็นกรรมการอยู่ด้วย พร้อมทั้งได้หยิบยกบทความงานวิจัยบางเรื่องไปเผยแพร่ให้ประชาชนในชุมชนที่ข้าพเจ้าเป็นประธานชุมชนอยู่

ขอแสดงความชื่นชมและยินดีกับคณะกรรมการบริหาร “จดหมายข่าวประชากรและการพัฒนา” ที่สามารถพัฒนาเนื้อหาสาระได้ดีและน่าติดตามมาตลอดเวลาอันยาวนาน การเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ก็คงต้องเป็นไปตามยุคสมัย ตามความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี ข้าพเจ้าก็พร้อมจะเป็นสมาชิกพันธุ์แท้ “The Prachakom.com” อีกต่อไปตราบนานเท่านาน และคิดว่าต่อจากนี้ไปคงจะมีเนื้อหาสาระมากยิ่งขึ้น

พันเอก (พิเศษ) นกุล ถนัดทาง
ข้าราชการบำนาญ

รางวัลอีกโนเบลกับนักการเมือง

รางวัลอีกโนเบลเป็นรางวัลที่ตั้งขึ้นเพื่อล้อเลียนรางวัลโนเบล โดยที่รางวัลโนเบลจะมอบให้กับผู้มีความเป็นเลิศในสาขาที่ได้รับรางวัล ได้แก่ ฟิสิกส์ เคมี สรีรวิทยาหรือแพทยศาสตร์ วรรณคดี สันติภาพ และเศรษฐศาสตร์ แต่**รางวัลอีกโนเบล**จะมอบให้กับนักวิจัยที่มีจินตนาการไม่ธรรมดา โดยมีผลงานที่ทำให้ต้องหัวเราะก่อน แล้วจึงได้คิด อันจะกระตุ้นให้คนหันมาสนใจในวิทยาศาสตร์ การแพทย์ และเทคโนโลยี

รางวัลอีกโนเบลนอกจากจะเป็น “รางวัลล้อเลียน” แล้ว ยังเป็น “รางวัลยัดเยียด” อีกด้วย เพราะนอกจากจะมอบรางวัลให้กับผู้ที่เต็มใจจะมารับรางวัลแล้ว ก็ยังมอบ (หรือยัดเยียด) รางวัลให้กับผู้ที่ทำให้เกิดเหตุการณ์แปลกๆ ที่เข้าข่ายของการทำให้ “หัวเราะก่อน แล้วจึงได้คิด” ซึ่งผู้ได้รับ “รางวัลยัดเยียด” นี้ ย่อมไม่ยินดีที่ถูกประกาศว่า เป็นผู้ได้รับ**รางวัลอีกโนเบล**

ส่วนใหญ่ของผู้ได้รับ “รางวัลยัดเยียด” จะเป็นนักการเมือง เพราะนักการเมืองส่วนมากสนใจในนโยบายระยะสั้น ที่เห็นผลลัพธ์โดยเร็ว อันเป็นนโยบายเพื่อหาเสียงให้ตนเองถูกรับเลือกตั้งเข้ามาอีก นโยบายเหล่านี้จึงมักจะทำให้เกิดเหตุการณ์ที่เข้าตากรรมการพิจารณา**รางวัลอีกโนเบล** ดังเช่นรางวัลในปีนี้ (2563) คือ

สาขาแพทยศาสตร์ศึกษา ยัดเยียดให้กับผู้นำของประเทศบราซิล (Jair Bolsonaro) สหราชอาณาจักร (Boris Johnson) อินเดีย (Narendra Modi) เม็กซิโก (Andres Manuel Lopez Obrador) เบลารุส (Alexander Lukashenko) สหรัฐอเมริกา (Donald Trump) ตุรกี (Recep Tayyip Erdogan) รัสเซีย (Vladimir Putin) และเติร์กเมนิสถาน (Gurbanguly Berdimuhamedow) ที่ได้ใช้สถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 สอนให้คนทั้งโลกรู้ว่า นักการเมืองสามารถกำหนดความเป็นความตายของผู้คน ได้มากกว่าหมอและนักวิทยาศาสตร์

ดังจะเห็นว่า โดนัลด์ ทรัมป์ (Donald Trump) ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา ซึ่งไม่สนใจคำแนะนำของหมอและนักวิทยาศาสตร์ ในการแก้ปัญหาการระบาดของโควิด-19 ได้ทำให้นครอเมริกันติดเชื้อโควิด-19 มากที่สุดในโลก (กว่า 11.1 ล้านคน) และเสียชีวิตมากที่สุดในโลก (กว่า 2.5 แสนคน) เช่นกัน (เมื่อกลางเดือนพฤศจิกายน 2563)

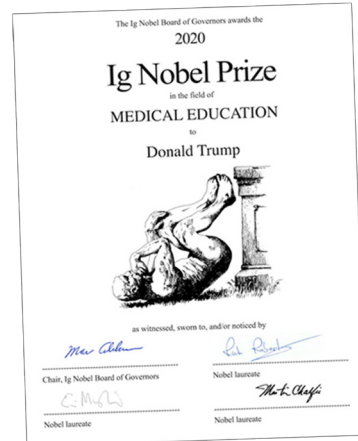
ที่น่าสนใจคือ ทรัมป์มีความไฝฝืนที่จะได้รับรางวัลโนเบล สาขาสันติภาพ เหมือนกับประธานาธิบดีสหรัฐฯ คนก่อน (Barack Obama) แต่เขากลับได้รับ**รางวัลอีกโนเบล**ไปแทน (ดังรูป)

สำหรับนักการเมืองคนอื่นๆ ที่ได้รับ**รางวัลอีกโนเบล**มีดังนี้

ปี 2556 สาขาสันติภาพ ยัดเยียดให้ Alexander Lukashenko ประธานาธิบดีสาธารณรัฐเบลารุส ผู้ประกาศให้การตบมือในที่สาธารณะเป็นสิ่งผิดกฎหมาย และตำรวจที่จับชายคนเดียวด้วยข้อหาดังกล่าว

ปี 2554 สาขาสันติภาพ มอบให้ Arturas Zuokas นายกเทศมนตรีเมืองวิลนีอุส เมืองหลวงของสาธารณรัฐลิทัวเนีย ที่

ภาพประกาศนียบัตร**รางวัลอีกโนเบล** ประจำปี ค.ศ. 2020 สาขาแพทยศาสตร์ศึกษา ที่มอบให้กับประธานาธิบดีสหรัฐฯ (Donald Trump) อันมีลายเซ็นของผู้ได้รับรางวัลโนเบล (จริง) เป็นพยาน

ที่มา: <https://www.improbable.com/2020/10/02/ig-nobel-medical-education-prize-winner-continues-his-lesson/> สืบค้นเมื่อ 28 ตุลาคม 2563

ได้สารัตถะวิธีแก้ปัญหาการจราจรที่รถหุบจอดในที่ห้ามจอด ด้วยการใช้รถถังวิ่งทับรถหุบเหล่านั้น

ปี 2541 สาขาสันติภาพ ยัดเยียดให้ Shri Atal Bihari Vajpayee นายกรัฐมนตรีอินเดีย และ Nawaz Sharif นายกรัฐมนตรีปากีสถาน ที่ะมักเขม้นกับการทดลองระเบิดปรมาณูอย่างสงบ

ปี 2539 สาขาสันติภาพ ยัดเยียดให้ Jacques Chirac ประธานาธิบดีฝรั่งเศส ที่ร่วมไว้อาลัยในวันครบรอบ 50 ปี ของการทิ้งระเบิดปรมาณูที่เมืองฮิโรชิมา ด้วยการทดลองระเบิดปรมาณูในหมู่เกาะแปซิฟิก

ปี 2538 สาขาสันติภาพ ยัดเยียดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้หัวนที่สาริตให้เห็นว่า นักการเมืองจะทำประโยชน์ให้กับประเทศชาติมากกว่า ถ้าจะชกต่อยกันเองในที่ประชุมสภา แทนการอภิปรายเรื่องสงครามกับประเทศเพื่อนบ้าน

ปี 2537 สาขาจิตวิทยา ยัดเยียดให้นายกรัฐมนตรีลี กวน ยู แห่งสิงคโปร์ ที่ได้ศึกษาทดลองระยะยาว (30 ปี) ในด้านจิตวิทยา แขนงการห้ามที่เข้มข้น โดยศึกษาถึงผลกระทบต่อชาวสิงคโปร์ 3 ล้านคน เมื่อมีกฏลงโทษจากการ “ถุยน้ำลาย เคี้ยวหมากฝรั่ง หรือให้อาหารนกพิราบ”

หมายเหตุ: Alexander Lukashenko ประธานาธิบดีสาธารณรัฐเบลารุส ได้รับ**รางวัลอีกโนเบล** 2 ครั้ง คือ สาขาสันติภาพ (2556) และสาขาแพทยศาสตร์ศึกษา (2563)

Arturas Zuokas นายกเทศมนตรีเมืองวิลนีอุส ยินดีมารับ**รางวัลอีกโนเบล**ด้วยตนเอง ในสาขาสันติภาพ (2554)

รางวัลอีกโนเบล: รางวัลที่ขบขันแต่ชวนให้คิด

ชีวิตของคนไทยในประเทศอังกฤษท่ามกลางโควิด-19 เป็นอย่างไร?

ในช่วงต้นเดือนมีนาคมที่ผ่านมา ผู้เขียนได้เดินทางไปยังประเทศอังกฤษเพื่อทำการสอบวิทยานิพนธ์เพื่อสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอก และได้อ่านข่าวเมื่ออยู่ที่นั่นว่าโรคโควิด-19 กำลังระบาดเข้ามาในยุโรปและอังกฤษ แม้ว่าจะมีการนำเสนอข่าวเรื่องการระบาดของโรคโควิด-19 เพิ่มขึ้นในอังกฤษ แต่ประชาชนชาวอังกฤษก็ไม่ได้ตื่นตระหนกนัก แม้แต่อาจารย์ที่ปรึกษาของผู้เขียนเองยังพูดว่า “ผมว่ามันก็คงเป็นเหมือนโรคหวัดทั่วไปนั่นแหละ” แต่ในใจชาวเอเชียอย่างเรา เมื่อเห็นข่าวแบบนี้ก็พานึกไปถึงการระบาดของโรค SARS หรือโรคไข้หวัดนก ที่มีความรุนแรง คนไทยในอังกฤษเริ่มระวังตัวในการออกจากบ้านมากขึ้น ตัวผู้เขียนเองใส่ถุงมือกันหนาวออกจากบ้านทุกครั้ง เพราะรู้ว่าจะต้องใช้บริการรถสาธารณะ เสี่ยงการสัมผัสใบหน้า อีกทั้งยังออกห่างจากกลุ่มคน

ในตอนนั้นที่อังกฤษยังไม่มีใครใส่หน้ากากอนามัย คนที่เริ่มใส่เป็นกลุ่มชาวเอเชียที่อาศัยอยู่ในประเทศ การใส่หน้ากากอนามัยไม่ได้เป็นวัฒนธรรมที่ชาวอังกฤษพึงปฏิบัติกัน แต่ชาวเอเชีย เช่น ชาวจีนและชาวไทยในอังกฤษ มองว่าการใส่หน้ากากเป็นการป้องกันตนเองจากโรคระบาด แต่กลับกลายเป็นว่าช่วงโควิด-19 ระบาดในประเทศอังกฤษใหม่ๆ มีรายงานเหตุการณ์การเหยียดเชื้อชาติต่อชาวไทยและชาวเอเชียอื่นๆ โดยเฉพาะคนที่ใส่หน้ากากอนามัย ด้วยการด่าทอ หว่านเป็นต้นเหตุของการระบาด และมีการทำร้ายร่างกายร่วมด้วย^{1 2 3}

หลังจากผู้เขียนกลับจากอังกฤษได้ไม่นาน ประเทศอังกฤษก็ได้กลายเป็นประเทศที่มีผู้ติดเชื้อโควิด-19 เป็นจำนวนหลักพัน และมีอัตราการตายสูงเป็นอันดับต้นๆ ของยุโรป หลังจากที่ถูกกลับมายังประเทศไทยแล้ว ผู้เขียนยังติดต่อกับเพื่อนๆ พี่ๆ คนไทยที่รู้จักกัน จึงได้ทราบถึงความกังวลในการดำรงชีวิตในฐานะคนเอเชีย เนื่องจากกลัวอาชญากรรมจากการเหยียดเชื้อชาติ และยังกังวลถึงการดำรงชีวิตที่จะต้องเปลี่ยนไปจากหน้ามือเป็นหลังมือ

รัฐบาลอังกฤษ นำโดยนายกรัฐมนตรี Boris Johnson ได้ประกาศให้ใช้มาตรการปิดเมืองอย่างเข้มงวดเมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2563 มาตรการปิดเมืองของอังกฤษทำให้ร้านค้า ร้านอาหาร และบริการต่างๆ ต้องปิดตัวลงชั่วคราวเป็นเวลาประมาณ 3 เดือน สิ่งที่เป็นผลกระทบชัดเจนต่อคนไทยที่อาศัยอยู่ในประเทศอังกฤษคือ การว่างงานชั่วคราวจากมาตรการดังกล่าว

จากงานวิจัยระดับปริญญาเอกของผู้เขียน โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามหญิงไทยในอังกฤษจำนวน 300 คน และสัมภาษณ์เชิงลึกกับหญิงไทยอีก 31 คน พบว่า ผู้หญิงไทยที่อาศัยในอังกฤษส่วนใหญ่ทำงานในภาคบริการ เช่น พนักงานร้านอาหาร พนักงานร้านเสริมสวย พนักงานร้านนวด ผู้ดูแลคนสูงวัย พยาบาล เป็นต้น กลุ่มตัวอย่างของผู้เขียนจำนวนมากทำงานอยู่ในร้านอาหารไทยในอังกฤษ ซึ่งได้รับผลกระทบอย่างมากจากมาตรการปิดเมือง

อย่างไรก็ตาม รัฐบาลอังกฤษได้ออกมาตรการช่วยเหลือด้านรายได้ เช่น ให้เงินเยียวยากับลูกจ้าง (Furlough scheme) ที่ได้รับผลกระทบจากการปิดร้าน จากที่ได้พูดคุยกับหญิงไทยที่ทำงานร้านอาหารไทยที่มีระบบค่าจ้าง (Payroll) และจ่ายภาษีอย่างถูกต้องตามกฎหมาย พบว่า เธอได้รับเงินชดเชยจากรัฐบาล 80% ของรายได้ประจำ เพื่อนของผู้เขียนอีกคนหนึ่งทำงานเป็นพนักงานขายในสนามบินก็ได้รับเงินชดเชยในลักษณะเดียวกัน

แต่ในความเป็นจริงแล้ว ผู้หญิงไทยที่ทำงานในอังกฤษจำนวนมากเป็นแรงงานนอกระบบ ได้รับเงินค่าจ้างเป็นเงินสดหรือทำงานในลักษณะไม่เต็มเวลา (part-time) จึงไม่ได้ถูกรวมอยู่ในผู้ที่ได้รับการช่วยเหลือจากรัฐบาลเนื่องจากเงินรายได้ไม่ผ่านระบบภาษี นอกจากนั้น คนไทยจำนวนมากยังทำงานเป็นผู้ดูแลผู้สูงวัยหรือผู้ดูแลผู้ป่วยในโรงพยาบาล จึงมีความเสี่ยงในการติดเชื้อมากกว่าคนที่ทำงานในภาคอื่นๆ หนังสือพิมพ์ภาษาไทยในประเทศอังกฤษ AmThai Paper⁴ ได้รายงานไว้ว่า จนถึงเดือนเมษายน 2563 มีคนไทยเสียชีวิตจากโรคโควิด-19 จำนวน 8 คน ซึ่งหนึ่งในนั้นคือผู้หญิงไทยที่ทำงานเป็นผู้ดูแลผู้ป่วยในโรงพยาบาลของอังกฤษ

ถึงแม้ว่ามาตรการปิดเมืองอย่างเข้มงวดดังกล่าวจะผ่อนคลายลงในเดือนมิถุนายน แต่รัฐบาลอังกฤษได้ประกาศใช้มาตรการปิดเมืองอีกครั้งหนึ่ง ตั้งแต่วันที่ 5 พฤศจิกายน ถึงวันที่ 2 ธันวาคม เนื่องจากอังกฤษกำลังเข้าสู่ระลอกสองของการระบาด ทั้งนี้ผู้เขียนก็ขอเป็นกำลังใจให้ชาวไทยในอังกฤษทุกคนสามารถผ่านพ้นจากสถานการณ์นี้ไปได้ด้วยดี

ที่มา: <https://www.freepik.com>

¹ อัสสรียา พรายทองแย้ม. (15 กุมภาพันธ์ 2563). โควิด : ความตื่นกลัวเรื่องไวรัสโควิด-19 ในอังกฤษ ทำคนไทยอย่างน้อย 2 คน ถูกข่มเหง ทำร้าย. BBC Thai. Retrieved from <https://www.bbc.com/thai/thailand-51507592>

² Tidman, Z. (22 March 2020). Coronavirus: Teenage girls arrested after 'abusing Chinese people wearing face masks in racially-motivated attack'. The Independent. Retrieved from <https://www.independent.co.uk/news/uk/crime/coronavirus-racist-attack-southampton-teenagers-arrested-a9416526.html>

³ Weale, S. (17 March 2020). Chinese students flee UK after 'maskphobia' triggered racist attacks. The Guardian. Retrieved from <https://www.theguardian.com/education/2020/mar/17/chinese-students-flee-uk-after-maskphobia-triggered-racist-attacks>

⁴ AmThai editor. (March-April 2020). Thai People in UK during COVID-19. AmThai Paper. Retrieved from <https://issuu.com/amthaipaper/docs/amthaipaperissue0147>

โลกจับตาญี่ปุ่นแก้ปัญหาวิกฤตสูงวัย

ญี่ปุ่นเป็น 1 ใน 3 ประเทศที่มีเศรษฐกิจเติบโตเป็นลำดับต้นๆ ของโลก เมื่อต้องเผชิญภาวะวิกฤตสังคมสูงวัยก่อนประเทศอื่นๆ ญี่ปุ่นจึงถูกจับตามองเพื่อเรียนรู้ถึงปัญหาและวิธีการแก้ไขที่ผู้นำญี่ปุ่นริเริ่ม

ปี 2020 ญี่ปุ่นมีจำนวนประชากร 126 ล้านคน มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปถึง 1 ใน 3 ของประชากรทั้งหมด (ร้อยละ 34.3) อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดของชายและหญิงชาวญี่ปุ่น คือ 81.9 และ 88.1 ปี ในอีก 20 ปีข้างหน้า สหประชาชาติคาดว่าจะมีผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไปเพิ่มถึงร้อยละ 42.3

การสูงวัยของประชากรจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของญี่ปุ่น โดยจะทำให้ GDP ลดลงด้วยอัตราร้อยละ 1 ในอีก 3 ทศวรรษข้างหน้า ด้วยสาเหตุการขาดแคลนแรงงานที่จะมาทดแทนประชากรวัยแรงงานที่ค่อยๆ เกษียณอายุ อันเนื่องมาจากอัตราเกิดต่ำ

โดยทั่วไปค่าแรงของชาวญี่ปุ่นจะเพิ่มขึ้นตามระยะเวลาที่ทำงาน แต่เนื่องจากมีแรงงานสูงอายุมากขึ้น จึงกระทบต่อการเลื่อนตำแหน่ง ซึ่งเป็นแรงจูงใจในการทำงานของคนหนุ่มสาว เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงาน อดีตนายกรัฐมนตรีอาเบะ จึงเสนอ Womenomics โดยกดดันให้บริษัทเพิ่มค่าจ้างและตำแหน่งสำคัญในองค์กร เพื่อจูงใจให้ผู้หญิงออกมาทำงานนอกบ้าน

ภาพผู้สูงอายุเป็นพนักงานส่งของในโตเกียว

ที่มา: <https://www.japantimes.co.jp/opinion/2019/11/19/commentary/japan-commentary/economic-challenge-japans-aging-crisis/>

คนญี่ปุ่นส่วนมากมีแนวคิดเชิงอนุรักษ์ที่ต่อต้านแรงงานข้ามชาติ อดีตนายกรัฐมนตรีอาเบะจึงริเริ่มกำหนดประเภทวิชาใหม่ เพื่อควบคุมแรงงานในอุตสาหกรรมที่ขาดแคลนแรงงานอย่างหนักก่อน อย่างไรก็ตาม การแก้ปัญหาหนี้ไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะประเทศต้นทางที่เป็นเป้าหมายแรงงานที่ต้องการ ก็มีปัญหาด้านการขาดแคลนแรงงานเช่นกัน โดยเฉพาะภาคการดูแลสุขภาพ (Care-giving sector)

สหประชาชาติแนะนำให้ญี่ปุ่นขยายอายุเกษียณเป็น 77 ปี เพื่อรักษาอัตราส่วนของประชากรวัยแรงงานและผู้เกษียณอายุ ประชากรรุ่นใหม่จึงไม่อาจหวังที่จะได้รับผลประโยชน์อย่างที่ประชากรรุ่นก่อนได้รับหลังเกษียณ พวกเขาต้องทำงานอย่างยาวนานกว่าจะได้หยุดพักหรืออาจเสียชีวิตไปเสียก่อน แล้วยังต้องแบกรับค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลและการดูแลประชากรสูงอายุอีกด้วย ท่านอาเบะจึงพยายามจะแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ นั่นคือ การเพิ่มอัตราเจริญพันธุ์รวม (Total Fertility Rate-TFR) จาก 1.43 คน ในปี 2017 เป็น 1.8 คน ในปี 2025 ซึ่งเป็นเป้าหมายที่ไม่น่าจะเป็นไปได้ เพราะปีนี้สตรีชาวญี่ปุ่นมีบุตรโดยเฉลี่ย (TFR) ลดลงเหลือเพียง 1.36 คนเท่านั้น

ประเทศไทยคงต้องจับตาดูวิธีการแก้ปัญหาวิกฤตสูงวัยของญี่ปุ่น ว่าชะลออายุเกษียณ หรือ ปรับมาตรการนำเข้าแรงงานข้ามชาติ หรือ จะเพิ่มอัตราเกิดซึ่งกระทบกับแรงงานสตรี แนวทางหลังนี้ทำให้ผู้หญิงเป็นความหวังที่จะผ่านวิกฤตไปได้ เพราะนอกจากต้องมีลูกคุณภาพแล้ว ยังต้องทำงานเพื่อสร้างเศรษฐกิจด้วย บทความนี้จึงขอส่งกำลังใจให้แก่ผู้หญิงและคุณแม่มือใหม่ค่ะ

แหล่งข้อมูล: United Nations, Department of Economic and Social Affairs, Population Division. 2019. "World Population Prospects 2019".

จากสถานการณ์ระบาดโรคโควิด-19 สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ได้จัดประชุมวิชาการระดับชาติ “ประชากรและสังคม” ประจำปี 2563 ในรูปแบบพิเศษแบบออนไลน์ซีรีส์ ในหัวข้อ “หลังการมาเยือนของโควิด-19” กับ 8 sessions พิเศษ ออกอากาศตั้งแต่เดือนกันยายน-พฤศจิกายน 2563

- ❖ โลกที่ 3 และพื้นที่การเรียนรู้ของเด็กยุคโควิด-19
- ❖ การเล่น: เสรีภาพของเด็กๆ ที่มักถูกมองข้าม
- ❖ ความยากลำบาก (ยิ่งขึ้น) ในการเข้าถึงบริการยุติตั้งครรภ์ในช่วงโควิด-19
- ❖ Young people and COVID-19 in Thailand: Findings from a series of online surveys
- ❖ การทำงาน ครอบครัว สุขภาพ ในสถานการณ์โควิด-19
- ❖ รักวัวให้ผูก รักลูกให้ทอด
- ❖ เราเปลี่ยนประเทศเปลี่ยน: นโยบายการทดแทนประชากรในศตวรรษที่ 21
- ❖ สูงวัยในเมืองหลวง

ท่านสามารถติดตามรับชมและรับฟังสดและย้อนหลังได้ ทางเว็บไซต์หรือเพจ “The Prachakorn” ที่ theprachakorn.com หรือ [facebook.com/ThePrachakorn](https://www.facebook.com/ThePrachakorn)

เสวนาใต้ชายคาประชากร

จัดเป็นประจำทุกวันพุธ เวลา 12.30-13.30 น. ณ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม สนใจกำหนดการเสวนาแต่ละเดือน สามารถดูรายละเอียดได้ที่ www.ipsr.mahidol.ac.th และรับชมย้อนหลังได้ที่ Facebook: [IPSрмаHIDOLUNIVERSITY](https://www.facebook.com/IPSрмаHIDOLUNIVERSITY)

ครั้งที่ 1103 “เด็กข้ามชาติและการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐาน: ข้อค้นพบจากการสำรวจภาคสนาม” ผศ.ดร.เฉลิมพล แจ่มจันทร์, 7 ต.ค. 63

ครั้งที่ 1104 “เมื่อมัธยม ขย่มการเมือง” ผศ.ดร.ลักขณกร นิมิตต์คุณสุภาณี ปลื้มเจริญ ผศ.ดร.พจนนา หันจางสิทธิ์ และ ผศ.ดร.ดุสิตา พึ่งสำราญ, 14 ต.ค. 63

ครั้งที่ 1105 “Nudge intervention to reduce fish sauce consumption in Thailand” Assistant Professor Manasigan Kanchanachitra, 21 ต.ค. 63

ครั้งที่ 1106 “พลังสังคมไทยแบบ 3 สารเคมีกำจัดศัตรูพืชร้ายแรง” นางสาวปรกชล อู๋ทรัพย์ ผู้ประสานงานเครือข่ายเตือนภัยสารเคมีกำจัดศัตรูพืช, 28 ต.ค. 63

ครั้งที่ 1107 “ข้อรับรองจริยธรรมการวิจัยอย่างไรดี” นางสาวดวงวิไล ไทยแท้, 4 พ.ย. 63

ครั้งที่ 1108 “การดูแลระยะยาวกับระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า” นายมงคล ธงชัยธนาวุฒิ, 11 พ.ย. 63

ครั้งที่ 1109 “การสร้างประชากรสยาม (ไทย) ผ่านสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมในภาคเหนือ ภาคอีสาน และภาคใต้ (พ.ศ. 2416-2453)” อาจารย์ ดร.ณัฐณี อมรประดับกุล, 18 พ.ย. 63

ครั้งที่ 1110 “ส่องอนาคตผู้สูงอายุอยู่คนเดียวในจังหวัดนครปฐม” นางสาวกมลชนก ขำสุวรรณ, 25 พ.ย. 63

สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2562

“ผู้สูงอายุเป็นหลักชัยของสังคม”

นับเป็นอีกหนึ่งกลุ่มประชากรที่มีความสำคัญที่สังคมพึงให้ความสำคัญต่อการจัด “สวัสดิการสังคม” ที่เหมาะสมและจำเป็นต่อการดำรงชีวิต เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี และคงไว้ซึ่งภาวะสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี ในยามที่สังคม

บรรณาธิการ : ศ.เกียรติคุณ ดร.ปราโมทย์ ประสาทกุล และคณะ

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ :
www.ipssr.mahidol.ac.th
www.thaitgri.org

Longevity Star ในประเทศจีน

ประเทศจีน เป็นอีกหนึ่งประเทศในเอเชียที่มีสัดส่วนประชากรสูงอายุอยู่ในอันดับต้นๆ จีนให้การยกย่องและเคารพผู้สูงอายุ โดยรัฐบาลได้กำหนดวันเคารพผู้สูงอายุ ซึ่งตรงกับเทศกาลฉงหยาง (Chongyang Festival) หรือ จิวจิว ในวันที่ 9 เดือน 9 ของทุกปี ในวันดังกล่าวเทศบาลนครเซี่ยงไฮ้ จะประกาศรายชื่อผู้สูงอายุที่มีอายุเกินหนึ่งร้อยปี รวมถึงคู่สมรสที่เป็นคนร้อยปี ผู้สูงอายุกลุ่มนี้ได้รับสมญานามว่าเป็น “longevity star”

ที่มาภาพ: http://en.chinaculture.org/chinese/2013-10/12/content_490087_2.htm

จากข้อมูลของสำนักงานกิจการพลเรือนของเซี่ยงไฮ้ ในวันที่ 30 กันยายน 2020 พบว่า เซี่ยงไฮ้มีคนร้อยปีอยู่จำนวน 3,000 กว่าคน โดยเป็นคนร้อยปีหญิงสูงถึงร้อยละ 74 ของประชากรสูงอายุทั้งหมด จากที่เคยมีคนร้อยปีอยู่เพียง 1 คนเท่านั้นในปี 1953 และได้เพิ่มขึ้นเป็น 1,000 คนในปี 2011 และครบ 2,000 คน ในปี 2017 ปัจจุบันในปี 2020 คนที่มีอายุยืนยาวที่สุดในเซี่ยงไฮ้ คือคุณยายทวดสู่เจิน (Xu Suzhen) อายุ 113 ปี ถือได้ว่าประเทศจีน เป็นอีกหนึ่งประเทศที่ผู้สูงวัยอย่างรวดเร็ว

ที่มาเรื่อง: http://www.xinhuanet.com/english/2020-10/25/c_139466552.htm

สถิติน่ารู้

กาญจนา เทียนลาย
kanchana.tha@mahidol.ac.th

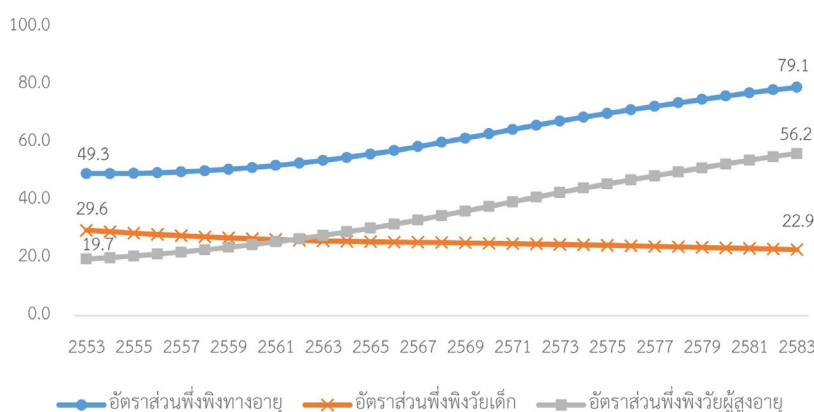
รูปแบบการพึ่งพิงที่เปลี่ยนแปลงไปของประชากรไทย

ข้อมูลการคาดประมาณประชากรไทยชุดล่าสุด¹ สะท้อนให้เห็นการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างของประชากรไทย กล่าวคือ จำนวนเด็กและวัยแรงงานลดลง ส่วนผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งมีผลต่อการพึ่งพิงด้วย

จะเห็นได้ว่า “อัตราส่วนพึ่งพิงทางอายุ”² หรือ อัตราส่วนการเป็นภาระ เป็นภาวะมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น จากผู้ที่ต้องพึ่งพิง (วัยเด็กและผู้สูงอายุ) ราว 49 คนในปี 2553 เป็น 79 คนในปี 2583 ต่อวัยแรงงาน 100 คน ส่วน “อัตราส่วนพึ่งพิงผู้สูงอายุ” มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเช่นเดียวกัน จากผู้สูงอายุที่ต้องพึ่งพิง รว 20 คนในปี 2553 เป็น 56 คนในปี 2583 ต่อวัยแรงงาน 100 คน

ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่าแนวโน้มรูปแบบการพึ่งพิงจะเปลี่ยนจากการพึ่งพิงของเด็กเป็นส่วนใหญ่ มาสู่การพึ่งพิงของผู้สูงอายุเป็นส่วนใหญ่

อัตราส่วนพึ่งพิงทางอายุ - วัยเด็ก - ผู้สูงอายุ ปี 2553-2582

¹ การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2553-2583 (ฉบับปรับปรุง)
² “อัตราส่วนพึ่งพิงทางอายุ” หรือ “อัตราส่วนการเป็นภาระ” (Age dependency ratio) หมายถึง อัตราส่วนของประชากรที่อยู่ในกลุ่มอายุนอกวัยแรงงานต่อประชากรในวัยแรงงาน โดยมีข้อสมมติว่า ประชากรที่อยู่ในกลุ่มอายุนอกวัยแรงงานนั้นต้องพึ่งพิงทางเศรษฐกิจ

ข่าวสถาบันฯ

* 16 ก.ย. 63 โครงการ IPSR Million Challenges: ผลองครบรอบ 50 ปี สะสมก้าวสุขภาพดี 50 ล้านก้าว จัดกิจกรรม “IPSR Selfie Walk Rally 2020 ครั้งที่ 1” เพื่อสะสมจำนวนก้าวและสุขภาพร่างกายที่ดี ณ สถาบันฯ * 18 ก.ย. 63 สถาบันฯ ต้อนรับ ผศ.ดร.ภก.วรินทร์ กฤตยาภิธร รองคณบดีฝ่ายการศึกษา คณะกายภาพบำบัด ตระวญประเมินคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์ AUN-QA ของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยประชากรและสังคม ณ สถาบันฯ **รูป 1**

* 22 ก.ย. 63 ผศ.ดร.มาร์ก เฟลด์แมน และคณะ นำเสนอผลการสำรวจผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ในกลุ่มเยาวชน 5 กลุ่ม ที่สมาคมผู้สื่อข่าวต่างประเทศแห่งประเทศไทย* รศ.ดร.อารี จำปากล้วย ผู้อำนวยการ และคณะ ต้อนรับเครือข่ายคนไทยไร้พุง ร่วมประชุมหารือการทำงานวิจัยเพื่อขับเคลื่อนนโยบายการจัดการปัญหาโรคอ้วนของคนไทยวัยทำงาน ณ สถาบันฯ* รศ.ดร.สุชาติ ทวีสิทธิ์ ต้อนรับคณะจากมูลนิธิพัฒนาเครือข่ายสุขภาพ (สำนักงานภาคอีสาน) เพื่อหารือเรื่องการพัฒนาระบบการดูแลสุขภาพโดยใช้เครื่องมือธนาคารเวลา ณ สถาบันฯ* 24 ก.ย. 63 รศ.ดร.อารี จำปากล้วย กล่าวเปิดงานนิทรรศการ จัดประจำปี 2563 และมอบของที่ระลึกแก่คุณชัชชัยกร บุญล้อม และคุณเพ็ญพิมล คงมนต์ เพื่อแสดงความขอบคุณ ณ สถาบันฯ

* 24 ก.ย. 63 ผศ.ดร.จรัมพร ให้อย่าง และคณะ ร่วมพิธีวางพวงมาลาถวายราชสักการะ พระราชานุสาวรีย์สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก เนื่องในวันมหิดล ณ ศูนย์การเรียนรู้มหิดล * 29 ก.ย. 63 อ.ภัทธราภรณ์ จิงเลิศศิริ บรรยายออนไลน์วิชา Anthropology of Gender and Sexuality ของ University of Copenhagen หัวข้อ Gender and Migration ให้กับนักศึกษาภาควิชามานุษยวิทยาชาวเดนมาร์ก * 29 ก.ย. 63 สถาบันฯ จัดงานแสดงความยินดีแก่ดุษฎีบัณฑิต และมอบทุนการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2562 ณ สถาบันฯ **รูป 2**

* 29 ก.ย. 63 รศ.ดร.โยธิน แสงวดี บรรยายออนไลน์หัวข้อ “Applying Mixed Methodology to Study Maternal and Child Health in Coastal Area”, The 3rd International Conference on Public Health for Tropical and Coastal Developments (ICOPH-TCD 2020), จัดโดย Faculty of Public Health - Universitas Diponegoro, Semarang, Indonesia * 30 ก.ย. 63 รศ.ดร.ศิริพันธ์ กิตติสุขสถิต และคณะ ต้อนรับทีมผู้บริหารจากโรงเรียนมหิตลวิทยานุสรณ์ หารือความร่วมมือในการสำรวจคุณภาพชีวิต ความสุข และความผูกพันองค์กร ณ สถาบันฯ

* 5 ต.ค. 63 ผศ.ดร.ภูเบศร์ สมุทรจักร นำเสนอนโยบายเรื่องเด็กปฐมวัย ในเวทีระดมสมอง “ผ่าตัดนโยบาย-ให้เด็กปฐมวัยมีพื้นที่เรียนรู้ที่สร้างสรรค์และปลอดภัย” ณ ชั้น 2 สสส. * 8 ต.ค. 63 ผศ.ดร.จรัมพร ให้อย่าง และคณะ ร่วมพิธีทำบุญตักบาตรบำเพ็ญกุศลถวายเป็นพระราชกุศล และพิธีถวายราชสดุดี พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ณ สنج.อธิการบดี มมหิดล * 16 ต.ค. 63 ผศ.ดร.เฉลิมพล แจ่มจันทร์ ผศ.ดร.ศุทธิดา ชวนวัน และอ.ดร.ณปภัช สัจจกุล เป็นวิทยากรในงานเสวนาวิชาการ “สังคมสูงอายุ: ความพร้อมที่ต้องตั้งรับและความท้าทายที่ไทยต้องเผชิญ” เรื่อง Active and Productive Aging ณ โรงแรมทีเคพาเลส * 26 ต.ค. 63 รศ.ดร.อารี จำปากล้วย และคณะ ต้อนรับ ศ.นพ.บรรจง มไหสวริยะ อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล พร้อมด้วยคณะผู้บริหาร ในโอกาสเข้ารับฟังข้อตกลงการปฏิบัติงานของส่วนงาน (PA-Visit) ประจำปีงบประมาณ 2564 ณ สถาบันฯ **รูป 3**

* 30 ต.ค. 63 นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต และมอบทุนการศึกษา สาขาวิชาวิจัยประชากรและสังคม (หลักสูตรไทย) จัดกิจกรรม Love U Club: Halloween Party เพื่อร่วมแบ่งปันเรียนรู้ด้านวัฒนธรรม ณ สถาบันฯ * 30 ต.ค. 63 โครงการ Future Thailand จัดประชุม Foresight Workshop: Family & Society 2040 โดยมี Futurists จากหลากหลายสาขาเข้าร่วมประชุม ณ พ.ศ. 2583 (ค.ศ. 2040) ณ Victor Club Sathorn Square **รูป 4**

* 5 พ.ย. 63 รศ.ดร.ศิริพันธ์ กิตติสุขสถิต และคณะ จัดอบรมพนักงานสัมภาษณ์ “การสำรวจคุณภาพชีวิต ความสุขและความผูกพันของเกษตรกร” (HAPPINOMETER) ณ ศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (AIC) จ.กาญจนบุรี * 9 พ.ย. 63 รศ.ดร.ศิริพันธ์ กิตติสุขสถิต และคณะ จัดประชุมคณะกรรมการตัดสินรางวัลโมเดลครอบครัวมีสุขต้นแบบ ครั้งที่ 2 ณ โรงแรมควิวเทล

วิสัยทัศน์: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม
เป็นสถาบันชั้นนำในระดับโลก
ที่ธรรมาภิบาลการดำเนินงานและสังคม
เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

รูป 1

รูป 2

รูป 3

รูป 4

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาตเลขที่ 17/2536
ปณณ.พุทธมณฑล

QR code สำหรับเข้าเว็บไซต์
จดหมายข่าวประชากรและการพัฒนา

บริเวณอาคารประชาสัมพันธ์
สถาบันวิจัยประชากรและสังคม

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม 73170 โทรศัพท์ 0-2441-0201 0-2441-9666 โทรสาร 0-2441-9333 E-mail: director@mahidol.ac.th Website: www.ipmr.mahidol.ac.th ที่ปรึกษา รศ.ดร.อารี จำปากล้วย ผู้อำนวยการสถาบันฯ บรรณาธิการ นุชราภรณ์ เลียงรัตนมัย ศิริพันธ์ กิตติสุขสถิต สักกรินทร์ นิยมศิลป์ กองบรรณาธิการ กฎหมาย ล้ออังกะ ภัฏฐา อภิพรชัยสกุล กาญจนนา เทียนฉาย กาญจนนา ตั้งชลทิพย์ เกียรตินิยม ชื่นดี จงจิตต์ อุทธีรงค์ จรัมพร ให้อย่าง เฉลิมพล แจ่มจันทร์ ณปภัช สัจจกุล นางเยาว์ บุญเจริญ ปราโมทย์ ประสาทกุล ปัทมา ว่าพัฒน์วงศ์ พอดดา บุญศิริระ ภัทรภรณ์ จิงเลิศศิริ มนสิการ กาญจนะจิตรรา โยธิน แสงวดี รินา ตะดี วรชัย ทองไทย ศุทธิดา ชวนวัน สิริพรยา พูลเกิด สุชาติ ทวีสิทธิ์ สุภาณี ปลื้มเจริญ สุริยพร พันพิง อภิชาติ จำรัสอุทธีรงค์ อมรา สุนทรธาดา อารี จำปากล้วย ฝ่ายศิลป์ จุฑารัตน์ ทรัพย์ยอดแก้ว สมชาย ทรัพย์ยอดแก้ว ฝ่ายสมาชิก จีวรวรรณ หงษ์ทอง ติดต่องาน โทรสาร 0-2441-0201 หรือ 100 หรือ 0-2441-9666